

Richard Kemper

Opgefokt

Ik heb trek in een lekkerbekje dus ga bij de visboer naar binnen. Twee heren eten een haring. Een van hen heeft een gigantische snor waar stukjes ui in blijven hangen. Ik ken de mannen niet, maar moet mezelf vastbinden om er niks van te zeggen. Waarom kijk ik? Alsof ik in de file langs een ongeluk rijd. Je wil niet kijken, maar je gaat toch langzamer rijden. Als bijvangst kan ik hun gesprek volgen. De snor vraagt of we zo langzamerhand niet een beetje oververhit raken. Ik ken dat gevoel. Alsof je met z'n allen net iets te lang in een huisje van Center Parcs zit, terwijl het de hele week regent. Iedereen nukkig en op dag twee al ruzie over de afstandsbediening. Totaal uitgeluld sjok je op dag drie minimaal viereenhalf meter uit elkaar door de motregen naar het spareribs restaurant en na een week ben je godsnakend blij dat je 's morgens weer naar je werk mag. Terwijl je fluitend wegrijdt zie je nog net in de achteruitkijkspiegel dat je vrouw je met haar middelvinger staat uit te zwaaien. Dat gevoel. Dat bedoelt de snor niet.

Hij heeft het over 'de wereld'. Iedereen is zo 'opgefokt'. Zijn vriend, die we even de kale noemen om de aandacht af te leiden van zijn enorme oren, is het roerend met hem eens. Ze snappen het hele punt ook niet. Iedereen is toch tegen racisme? Die paar gekken die nog discrimineren, moeten gewoon even aangesproken worden. Maar Akwasi hoeft zich natuurlijk niet zo te laten gaan op de Dam. En Beau schreeuwde helemaal niet in zijn talkshow. Johan Derksen zei het goed dat demonstranten vooral 'normaal' hun punt moeten maken. Niet zo overdreven. En dan die standbeelden. Is toch zonde! Weet je nog dat de Irakezen het beeld van Saddam Hoessein naar beneden haalden en met schoenen op zijn gezicht traptten? Kijk, die hadden echt iets om boos op te zijn. Zo meteen gaat Jan Pieterszoon Coen in Hoorn er ook nog aan en slaan talloze huisvrouwen hun Uggs stuk op zijn bronzen snor. Zo jammer. Het is juist zo'n gezellig pleintje.

Ik wil van alles zeggen, maar ik sla dicht. Terwijl ik wil roepen dat het misschien wel juist die opgefokte-niet-te-stoppen-uit-de-tenen-toon is die meer zegt dan de woorden zelf. Die aangeeft hoe diep het zit. En dat wij daar ondanks onze goede bedoelingen blijkbaar geen idee van hebben. Dat tienduizenden niet voor de lol anderhalve meter negeren. En dat ik denk dat het niet aan ons is om te zeggen dat als je tientallen jaren slachtoffer bent van racisme, dat je dat toch ook normaal kan zeggen? Zwarte mensen vragen om hun toon te matigen is hetzelfde als mijn vrouw die roept dat ik heus wel met de deuren mag slaan, maar niet tijdens een ruzie.

Ik wil zeggen dat ik me door alle geluiden afvraag of ik zelf eigenlijk wel zo onbevooroordeeld ben als ik altijd dacht? Maar vooral dat ik blij ben dat er eindelijk weer eens mensen de straat op gaan om iets te veranderen in plaats van alle anderen die alles vooral hetzelfde wilden houden. De stikstofuitstoot, het pensioenstelsel, de maximum snelheid en Zwarte Piet. Ik wil het allemaal roepen en fantaseer een lange volzin waar geen speld tussen te krijgen is. Blijkbaar murmel ik al iets, want de heren kijken me aan en vragen: „Wil je wat zeggen?” Ik stamel en zeg: „Er hangt een stukje ui in uw snor.” De mannen lachen uitbundig en bedanken me. Zo gaat het dus, in twee minuten van lekkerbek naar lafbek.

Hoogleraar: 'Geschiedenisles faalt'

Vernieler 'foute' beelden zo klaar

Henk Runhaar
h.runhaar@mediahuis.nl

Amsterdam ■ **Opnieuw klinkt in Nederland de roep om standbeelden van helden uit het koloniale tijdperk omver te halen. Fluitje van een cent, want zoveel vermeende 'foute' standbeelden telt ons land helemaal niet - tenzij we die van de óók koloniale Oranje-Nassaus meetellen.**

Daarop wijst Gert Oostindie, Leids hoogleraar koloniale en postkoloniale geschiedenis en directeur van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde. „We hebben geen beeldencultuur zoals Engeland, België en Frankrijk.” Voor zijn lezing 'Postkoloniale beeldenstormen' bracht Oostindie de situatie in kaart. Na de massale vernieling van de katholieke heiligenbeelden in 1566 werden pas vanaf de late negentiende eeuw weer standbeelden opgericht. „Ook toen nog spaarzaam. Daarbij ook beelden die verwijzen naar het kolonialisme, zoals het beeld van Coen in Hoorn en in Amsterdam het monument voor Indië-houdende Van Heutsz. Dat werd in de jaren zestig voortdurend beklad en

Onbegrijpelijk Winston Churchill

Dat ook het standbeeld van Winston Churchill onder vuur ligt, vindt historicus Piet Emmer onbegrijpelijk. „Omdat hij als minister op stakers liet schieten? Dit is dé politicus die de huidige wereld zonder het juk van fascisme en nationaalsocialisme mogelijk heeft gemaakt. Geweldig naïef om te denken dat een standbeeld betekent dat iemand een heilige was.”

vernield en is in 2007 geneutraliseerd als Monument Indië-Nederland.”

„Na de Tweede Wereldoorlog werden eerst nog allerlei beelden en gedenktekens geplaatst ter nagedachtenis aan de Japanse bezetting en de laatste koloniale oorlog in Indonesië. Vanaf 2000 volgden echt antiekoloniale beelden, vooral ter gedachtenis aan de slavernij.”

Coentunnel

En de Coentunnel (1966) en Piet

Het standbeeld van Jan Pieterszoon Coen in Hoorn stond donderdag er nog ongeschonden bij.

ANP

Heintunnel (1993) in Amsterdam dan? Oostindie: „Die namen dachten toen niet primair aan het koloniale tijdperk maar aan eerbetoon voor mannen die voor ons kleine landje hadden gestreden tegen de machtige Spanjaarden. Het punt is: dat deden ze ook. Maar ze waren óók cruciaal voor de koloniale geschiedenis. En dat trekt nu de meeste aandacht. Alles weggooiden is geen optie. Er iets tegenover zetten wel: kritische teksten, beelden van antiekoloniale strijders.”

De drukbezochte 'Black lives matter'-demonstraties in ons land zorgen voor gefronste wenkbrauwen bij de Leidse historicus Piet Emmer. „Het lijkt wel of die mensen nu pas ontdekken dat Nederland een gewoon land is. Dachten ze wérkelijk dat Nederland het enige land in de wereld was waar racisme niet voorkomt?”

Racisme is iets algemeen mense-

lijks, doceert de in Haarlem geboren en getogen emeritus-hoogleraar. „Natuurlijk, daar kan je tegen strijden. Maar ik ben bang dat het niet weggaat. Het is er ook in Afrika, wel eens van de Hutu's en de Tutsi's gehoord? En dacht je nou werkelijk dat de Chinezen de rest van de wereld als hun gelijke zien?”

Het uitwissen van lelijks uit het verleden is volgens Emmer een doodlopende weg. „Dan mag er geen enkel standbeeld meer en moet je alle straten gaan nummeren, geen straatnamen meer. Daarmee stop je elke discussie over het verleden.”

Dat zou niet alleen een verarming zijn, maar is ook riskant, waarschuwt Emmer. „Onder het nationaal-socialisme hadden alle Duitse steden naar Hitler genoemd. Ze werden de jodenvervolging. „Moeten die ook weg?”

Het wegpoetsen van een ongewenst verleden is niks nieuws. „Denk aan de Franse Revolutie, de

Russische Revolutie, het vernielen van de historische Syrische stad Palmyra door Isis.”

Wat Emmer betreft is er werk aan de winkel voor de geschiedenisdocenten. Zij moeten duidelijk maken dat de Nederlandse geschiedenis niet alleen maar mooi was. Maar ook 'maatschappelijke stormrammen' neutraliseren. „Zoals het excuus dat je niet ver komt omdat je voorouders slaven waren. Dan kan de meerderheid in Nederland zeggen: 'onze voorouders waren kindarbeiders'.”

Racisme-demonstranten tegemoet komen door leiders van slavenopstanden en anti-kolonialisten nog meer te eren, vindt Gert Oostindie zeker een optie. „Ik heb Amsterdam eens de optie voorgedragen de cirkel rond te maken door een straat naar Soekarno (eerste president Republiek Indonesië, red.) te noemen. Dat bleek een brug te ver.”

Jeugd wil naar Texel, ouders naar Limburg

Van onze verslaggever

Den Burg ■ Tieners willen het liefst naar Texel, bij ouders is Zuid-Limburg de populairste vakantieplek. Amsterdam is voor alle generaties de favoriete stad. Dit blijkt uit het Steden & Streken Merkenonderzoek van Hendrik Beerd Brand Consultancy, dat de meningen van 17.400 Nederlanders in kaart bracht.

Vanwege corona is Nederland op eens de populairste vakantiebestemming voor de Nederlandse bevolking. Maar binnen gezinnen met tienerkinderen is men het oneens over bestemming, stelt merkadviser Hendrik Beerd Brand na zijn onderzoek.

Ideale mix

„Voor jongeren tot achttien jaar heeft Texel de ideale mix voor een vakantie in eigen land. De jongere doelgroep vindt met name het buitenleven op Texel aantrekkelijk, maar ook de sfeer en horeca op het waddeneiland scoren hoog. Een vakantie in Zeeland is de nummer twee vakantiebestemming voor jongeren. Deze provincie heeft voor hen dezelfde aantrekkelijke ingrediënten als Texel maar dan minder uitgesproken.”

Uit het onderzoek blijkt dat de

mooie natuur en de vele fiets- en wandelmogelijkheden bepalend zijn voor de populariteit van Zuid-Limburg onder ouders. Ook de Bourgondische sfeer draagt bij aan de toppositie binnen deze doelgroep.

De mix van ontspanning op het strand en de wandelmogelijkheden bezorgen Texel de tweede plaats onder ouders. De Veluwe komt op nummer drie vanwege de mooie natuur en de fietsmogelijkheden daar.

Amsterdam

Ouders en jongeren zijn het erover eens dat Amsterdam onder de steden de beste bestemming is. Het winkel- en horeca-aanbod is hierbij bepalend. Amsterdam heeft volgens tieners veruit de beste winkels en uitgaansgelegenheden van Nederland, gevolgd door Utrecht en Rotterdam. Als het gaat om architectuur is Amsterdam de favoriet bij alle generaties.

Het Steden & Streken Merkenonderzoek is in 2011 ontwikkeld met de Universiteit Utrecht. Het onderzoek meet de reputatie van de honderd grootste Nederlandse gemeenten en van alle streken en provincies. Voor het onderzoek van 2019 en 2020 zijn in totaal 17.400 respondenten van twaalf jaar en ouder ondervraagd.

Voor jongeren tot achttien jaar heeft Texel de ideale mix.

FOTO ANP

Leids vaccinbedrijf is interessant

Silvan Schoonhoven

Leiden ■ Inlichtingendiensten zijn alert op spionnen die azen op Nederlandse kennis van het coronavirus. In Nederland is het Leidse vaccinbedrijf Janssen een doelwit, bijvoorbeeld voor Chinese spionnen.

Het vaccinbedrijf Janssen zit in de kopgroep van vaccinontwikkelaars maakte woensdag bekend dat half juli de eerste proeven op mensen beginnen. Maar hoe dicht bij de finishlijn, hoe interessanter een bedrijf is voor spionnen. Een snel Chinees vaccin kan bijvoorbeeld de herverkiezing van Trump in gevaar brengen.

„Vaccins en behandelingen voor het coronavirus zijn vandaag de heilige graal”, zei assistent-procureur-generaal voor nationale veiligheid

John C. Demers in The New York Times. „Nog los van het commerciële belang is het van groot geopolitiek belang om als eerste een behandeling of vaccin te ontwikkelen.”

„Door de strijd tegen de pandemie aan te voeren, kom je ook bovendien als wereldleider”, zegt Rob de Wijk van The Hague Centre for Strategic Studies (HCSS) en hoogleraar internationale betrekkingen aan de Universiteit van Leiden. „Het is een enorme overwinning voor China als het hen lukt om dit virus te beteugelen. Zeker als ze hun vaccin ook beschikbaar stellen voor de rest van de wereld. De coronacrisis heeft, net als de financiële crisis van tien jaar geleden, ontwikkelingen versneld. De macht van Amerika vervalt in hoog tempo. China maakt daar handig gebruik van.”

Vaccinontwikkelaars benadrukken graag de censgezindheid waar-

mee ze gebroederlijk op weg zijn naar dat ene doel: corona de wereld uit. „Bedrijven die vroeger concurrenten waren, werken nu samen”, jubelde directeur Akshay Vaishnav van farmabedrijf Alnylam eerder. „Als ik een collega bel bij een ander bedrijf vraagt die meteen: hoe kan ik je helpen?”

'Onzin'

„Onzin”, zegt De Wijk. „Misschien geldt dat op het niveau van de wetenschappers, die internationaal prima samenwerken. Als ik Chinese geleerden tegenkom, zeggen die allemaal dingen waar Xi Jinping niet blij van wordt. Maar op politiek niveau is het compleet anders. En daar worden de beslissingen genomen en het geld verdeeld.”

De FBI gaf vorige maand een ernstige waarschuwing dat bedrijven die aan coronamedicijnen werken

voor spionnen uit het buitenland

Vaccins voor coronavirus de heilige graal

kwetsbaar zijn voor aanvallen uit China. Ze moeten oppassen voor diefstal, hun personeel extra screenen en hun ICT-systemen nog steviger afgrendelen van de buitenwereld, anders valt hun kostbare kennis in buitenlandse handen.

Nederland is niet gewend te denken in machtspolitiek en neigt tot naïviteit op dit onderwerp, zegt De Wijk. „Mensen halen hun schouders op als er iets wordt geroepen over spionage, omdat ze het niet zien. Nee, natuurlijk zie je het niet, daar is het spionage voor. Maar als ergens

Chinezen werken, weet je honderd procent zeker dat er informatie naar de Chinese ambassade gaat. Zo werkt het gewoon, dat zie je ook op universiteiten. Chinese studenten-associaties worden direct aangestuurd door China.”

Janssen doet geen mededelingen over de samenstelling van het personeel, laat een woordvoerder weten. Wel meldt hij dat het bedrijf 'alert' is op spionage. Het personeel is ingelicht over de risico's.

Phishing

Ook bij het Erasmus MC, waar gewerkt wordt aan antistoffen tegen corona, is men extra oplettend. Het ziekenhuis werkt samen met Z-Cert, het nationale Computer Emergency Response Team voor de zorg. „Helaas hebben wij geconstateerd dat de gezondheidszorg, zowel nationaal als internationaal, ten tijde

van de coronacrisis extra wordt aangevallen. Wij nemen passende maatregelen, zoals het aansporen van onze medewerkers alert te zijn op bijvoorbeeld phishing e-mails. Erasmus MC doet geen uitspraken over specifieke technische maatregelen die op dit gebied zijn getroffen.”

Tal van bedrijven schieten instellingen te hulp. Het Britse Esoteric richt zich speciaal op farmabedrijven. „De druk om als eerste op de markt te komen en de winstmarges veilig te stellen, leidt tot een zeer concurrerende wereldwijde industrie”, aldus een woordvoerder. Dat vergroot het risico, waardoor farmaceuten zich opeens moeten bezighouden met contraspionage-technieken. 'Bug-sweeping' is het opspreken van af luisterapparatuur in bijvoorbeeld vergaderruimtes. Telefoonlijnen moeten worden beveiligd en personeel extra gescand.

advertentie

HOLLANDSE

NIEUWE

Ze zijn er weer!

